

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 22.11.2025 nr 2-2/3971-1

Meie 22.12.2025 nr 2.3-4/25/3836-2

Arvamuse avaldamine eelnõule (võrdse kohtlemise seadus)

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) arvamuse avaldamiseks võrdse kohtlemise seaduse (VõrdKS) muutmise ja sellega seondvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Meil on esitatud eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

Üldiselt tuleb isikuandete töötlemist puudutavas seaduses sätestada, mis eesmärgil andmeid töödeldakse (andmete töötlemise eesmärk ei saa olla pelgalt andmete kogumine, vaid see on seotud asutusele seadusega pandud ülesannete täitmisega), milliseid isikuandmete kategooriaid töödeldakse, kes on isikuandmete töötlemisel vastutav või kaasvastutavad töötlejad ning kui kaua andmeid säilitatakse¹. Esitatud eelnõu teksti oleks vaja eeltoodut arvestades üle vaadata ning vajadusel täiendada isikuandmete töötlemise põhimõtteid. Näiteks näeb eelnõu ette voliniku õiguse koguda andmeid, sh isikuandmeid, diskrimineerimisjuhtumi kohta, kuid määramata on kogutavate andmete kategooriad, liiga laialt on reguleeritud andmeid esitama kohustatud isikute ja asutuste ring ning reguleerimata on kogutud andmete säilitamine. Allpool on toodud täpsemad näited eelnõu sätetest, mis vajavad täpsustamist seoses isikuandmete töötlemisega.

Eelnõu § 1 p-ga 20 täiendatakse VõrdKS § 16 lg-ga 6, mis näeb ette voliniku kohustuse koguda aruannete koostamiseks andmeid. Sättest ei tule välja, et koguda tuleb ka isikuandmeid, kuid seletuskirjas on täpsustatud, et isikuandmed tuleb kogumisel muuta anonüümseks või kui see ei ole võimalik, pseudonüümida. Ehk mõeldud on ikkagi ka isikuandmete kogumine. Eelnõu § 1 p-ga 20 täiendatakse VõrdKS § 16 lg-ga 7, mis sätestab, et aruandes üldise hinnangu andmiseks võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise ning soolise võrdõiguslikkuse olukorra ja edendamiskohustuse kohta riigis on volinikul õigus saada riikliku andmekogu vastutavalt töötlejalt ja muult andmevaldajalt statistilist teavet ning käesoleva seaduse ja soolise võrdõiguslikkuse seaduse alusel kohustatud isikutelt ülevaateid kohustuste täitmise kohta. Juhime tähelepanu, et kui mõeldud on ka isikuandmete pärimine mis iganes andmekogust ja mis iganes andmevaldajalt, siis volitusnorm vajab täpsustamist.

Selgitame, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) ning Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt peab norm, mis näeb ette isikuandmete töötlemise (eraelu riive), olema selge ning inimesele mõistlikult ettenähtav. Antud juhul puudub inimesel võimalus aru saada, millised on isikuandmete töötlemise piirid, sh millised andmed millisest allikast soovitakse saada. Palume eelviidatud eelnõu sätete teksti täiendada selliselt, et isikuandmete töötlemine oleks seadusega ette nähtud ning et seadusnormist oleks selge, millised isikuandmed, kelle kohta ning mis allikatest kogutakse. Sama märkus puudutab ka eelnõu § 1 p 25 lg-t 4. Kavandatava VõrdKS § 16 lg 6 osas palume lisaks seletuskirjas täpsemini selgitada, kuidas näeb välja andmete anonüümimise või

¹ Vt täpsemalt Justiits- ja Digiministeeriumi avaldatud [juhist](#) isikuandmete ja avaliku teabe töötlemise ning andmekogude reguleerimise kohta eelnõudes.

pseudonüümimise protsess, sh mis hetkel andmed anonüümitakse või pseudonüümitakse.

Eelnõu § 1 p-ga 22 nähakse ette, et volinik annab arvamuse avalduse esitanud isikule ja vajaduse korral isikule, kellel on õigustatud huvi jälgida võrdse kohtlemise nõuete täitmist. Sama punkti lg 2 täpsustab arvamuse eesmärgi ning selgitab, et eesmärgiks on anda eksperthinnang konkreetses õigussuhtes aset leidnud rikkumise kohta. Sellest võib järeldada, et aramus antakse konkreetse isikuga seotud juhtumi kohta ja seega sisaldab selle isiku isikuandmeid (isiku tuvastamist võimaldavat teavet). Seletuskirjas ei ole aga selgitatud, kes on need isikud, kellel võiks olla arvamuse saamiseks vajadus ja õigustatud huvi. Lisaks jääb arusaamatuks, milles võiks see õigustatud huvi seisneda ja kuidas tuvastatakse, et isiku õigustatud huvi kaalub üle avalduse esitanud isiku huve eraelu kaitsesele. Samas eelnõu § 1 p 24 näeb ette, et isiku tuvastamist võimaldava informatsiooni edastamine on võimalik ainult taotleja kirjalikul nõusolekul. Eelnõu § 1 p 25 (lg 6) samuti näeb ette, et volinik saab edastada arvamuse ainult taotleja nõusolekul. Ülaltoodut arvestades jääb selgusetuks, millal ja millisel õiguslikul alusel toimub isikuandmeid sisalduva arvamuse avaldamine kolmandatele isikutele. Kui sätte eesmärgiks ei ole luua võimaluse jagada eraisiku olukorra puudutavat arvamust kolmandate isikutega õigustatud huvi alusel, siis peaks sätet selgemini sõnastama.

Eelnõu § 1 p-ga 25 (lg 6) sätestatakse, et omal algatusel antud arvamuse puhul või arvamuse taotleja kirjalikul nõusolekul edastab volinik arvamuse isikule, kes vastutab võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise või edendamiskohustuse täitmise eest arvamuse aluseks olevas olukorras. Juhime tähelepanu, et sätte sõnastus ei ole piisavalt selge. Sättest võib järeldada, et omal algatusel antud arvamuse puhul (ehk olukorras, kui isik ei ole ise arvamust taotlenud) justkui ei pea andmesubjekti (isiku, kelle olukorra kohta on aramus avaldatud) nõusolekut küsima, kuna sätte eeldab ainult arvamuse taotleja ehk avalduse esitanud isiku nõusoleku olemasolu. Kui omal algatusel antud aramus puudutab konkreetse isiku olukorda ning isik on tuvastatav, siis tema isikuandmeid sisalduva arvamuse edastamiseks peab olema ka tema nõusolek.

Ühtlasi soovitame viidata seletuskirjas isikuandmete töötlemist lubava nõusoleku osas IKÜM artiklile 7, mis sätestab nõusoleku andmise tingimused.

Eelnõu § 1 p 41 sätestab, et volinik ei tohi ametisoleku ajal olla erakonna liige ega osaleda muul moel erakonna tegevuses. Palume täpsustada, kuidas (milliste andmete põhjal) kontrollitakse, kas volinik osaleb mingil moel erakonna tegevuses ja kas seda kontrolli tehakse proaktiivselt iga voliniku (voliniku kandidaadi) puhul. Märgime, et kui tegemist on proaktiivse taustakontrolliga, siis peab seda kontrolli võimaldav regulatsioon (sh kontrollitavate andmete liigid ja allikad) olema selgelt sätestatud seaduses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Irina Meldjuk
Irina.Meldjuk@aki.ee
627 4108